

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. ПРЕТПЛАТА СЕ ПОЛАЖЕ У НАПРЕД, И ТО НАЈМАЊЕ ЗА ПОЛА ГОДИНЕ, КОД СВИХ ПОЛИЦИЈСКИХ ВЛАСТИ, И ИЗНОСИ: 20 ДИНАРА НА ГОДИНУ ЗА ДРЖАВНА И ОПШТИНСКА НАДЛЕШТВА, А ЗА СВЕ ДРУГЕ ПРЕТПЛАТНИКЕ У ОПШТЕ 12 ДИНАРА ГОДИШЊЕ. ЗА ИНОСТРАНСТВО: ГОДИШЊЕ 24, ПОЛУГОДИШЊЕ 12 ДИНАРА У ЗЛАТУ. ПОЈЕДИНИ БРОЈЕВИ „ПОЛИЦИЈСКОГ ГЛАСНИКА“ НЕ ПРОДАЈУ СЕ. РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Председника Министарског Савета, Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за секретара треће класе начелства окр. крајинског Драгутина Ј. Васића, писара прве класе антропометриско-полицијског одељења Министарства Унутрашњих Дела у Пожаревцу, и

за полицијског писара друге класе среза копаоничког Вујицу Ж. Мицића, полицијског писара исте класе среза жупског, — по службеној потреби, но без права на накнаду путних и селидбених трошкова.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 6. јула 1912. године, у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Председника Министарског Савета, Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за писара четврте класе антропометриско-полицијског одељења Министарства Унутрашњих Дела и шефа истог одсека у Пожаревцу Милана Графа, полицијског писара треће класе начелства округа пожаревачког.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 7. јула 1912. године, у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Председника Министарског Савета, Министра Унутрашњих Дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

да се Ђорђе Матејић, секретар друге класе начелства округа крајинског, и

Ђорђе Стојановић, полицијски писар прве класе начелства округа нишког, — на основу § 70. закона о чиновницима грађанског реда ставе у стање покоја с пензијом, која им према годинама службе припада.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела 6. јула 1912. године, у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

БЕЛЕШКЕ ИЗ СУДСКЕ ПРАКСЕ ПО КРИВИЧНИМ ДЕЛИМА

КРИТИЧКО ИЗЛАГАЊЕ

од

М. С. Ђуричића
судије Касационог Суда

(НАСТАВАК)

56. Кад оптужени нанесе писмену увреду једном истом лицу, у два маха, онда је продужење (§ 70. казн. зак.) а не реални стицај кажњивих дела (§ 69. к. зак.).

[В. III 5. XI 1911. № 14230, гди је узето да стоји реални стицај].

Х. је оптужен за то, што је поднео две доставе Господину Министру Просвете, једну од 13. V 1910. и другу од 10. VII исте год. и у истима нанео јавну увреду прив. тужитељици.

Мотиви пресуде првостепеног суда

„Овде стоје два дела увреде, и то у инкриминисаним изразима, а које је оптужени писао у два акта, упућена Господину Министру Просвете и Црквених Послова, јер се из целокуног писања види тенденција оптуженог да вређа приват. тужиљу, те према томе оба ова дела кажњива су по § 213. к. зак.“.

Ову пресуду одобрио је Апелациони Суд и оснажио Касациони Суд.

Напомена. Овде имамо један сасвим јасан случај продуженог злочина. Тако стоји: а) да је једно лице увређено у два маха; б) да је оба пута увреда учињена на исти начин, и према томе в) да ваља сматрати да су обе ове радње сукцесивно остварење једне решимости за вређање приватне тужиље. Ко би хтео да се упозна с исцрпнијим излагањем о овој материји, упућујемо га на наш чланак „Продужени злочин“, који је отштампан у „Полицијском Гласнику“ за 1910. годину, и у засебној књизи „Кривично-правни чланци“, Београд 1910. године.

57. Један случај примене § 287. казн. законика.

Х је оптужена, што је на дан 6. X 1906. год. одредила да даје своје ствари на лутрију, па ову продужила за први јануар 1907. г. и тога дана дала своје ствари, означене у срећки, на лутрију.

Мотиви пресуде првостеп. суда.

„Према признању оптужене и поднетим срећкама стоји дело из § 287. крив. закона.“

Да је ово дело учинила оптужена Х, као доказ противу ње стоји њено признање § 225. кр. пост., које се слаже са свима ислеђеним околностима.“

Према признатим олакшавним околностима из т. 4. и 7. § 29. к. зак. суд је својом пресудом опт. Х осудио на 20 динара новчане казне или евентуално на два дана затвора. Ову пресуду одобрио је Апелациони Суд и оснажио Касациони Суд. [III 5. XI 1911. № 14112].

58. Тајност гласања повређена је, и стоји дело из чл. 167. д) зак. о општинама и онда, кад бирач завлачи руку само у неке кутије, а не у све кутије, које примају гласове.

[I 15. XI 1910. № 13019].

Примедбе гласе овако:

„По чл. 167. д) зак. о општинама, узима се да је гласач повредио тајност у гласању, ако не би гласао односно завлачио руку, у сваку од оних кутија, које су за пријем гласова одређене. Према томе не може опстати разлог суда да у радњи оптуженог Х, што је гласао само у две а не у све четири кутије, које су биле одређене за пријем гласова за избор општинских часника нема кривице. Јер, и ако се из таквог његовог гласања не може као тачно знати, у коју је, од оних двеју кутија гласао, ипак то гласање представља повреду тајности, коју закон казни, јер се у поменутом законском пропису тражи, да гласач гласа у сваку кутију, дакле да сачува тајност и неодређеност у гласању, у односу на све кутије, а не само на поједине између њих.“

59. Општински часници одговорни су за дело из чл. 163. зак. о општинама и онда, кад на време пошаљу суду општински азбучни бирачки списак, само ако нису послали и засебне азбучне спискове за поједина села, која улазе у састав општине.

[О. С. 30. IX 1911. г. № 12164].

Примедбе I 22. VIII 1911. № 7222, које су одржане у Општој Седници.

„По чл. 117. Устава, сви закони и законите наредбе, које су законим начином обнародоване, имају обавезну силу за све грађане и власти земаљске.

Па како је Министар Унутрашњих Дела, на основу чл. 21., 22., 23., 27. и др. закона о општинама прописао формуларе, по којима су све власти дужне биле да поступају, јер су као прилози уз закон о општинама прописно објављени, — то је суд према овоме требао да оцени: да ли за оптужене у овоме делу постоји кривична одговорност у смислу чл. 163. зак. о општинама, пошто су они, као органи општинске власти, пропустили да изврше на време своје дужности у погледу правилног потврђења бирачких спискова“.

Одбачени противразлози шабачког првостепеног суда од 6. IX 1911. № 35005.

„Из података, које је истрага прибавила, види се да су оптужени азбучни бирачки списак за општину б. послали на време суду на потврду, што значи да је отпао сваки разлог за њихово даље инкриминарање, кад су они ову своју дужност правилно и благовремено извршили (в. чл. 22. и 181. б.) зак. о општ.).

То што оптужени нису до означеног рока, 11. фебруара 1910. год. — послали суду на потврду и гласачке азбучне спискове за поједина села, која улазе у састав пом. општине б., не може манифестовати кривично дело из чл. 163. I Одељ. зак. о општ., кад закон о општинама изрично такву дужност није ни ставио у надлежност. (в. чл. 22. и 36. зак. о општ.).

За расправу питања да ли су оптужени као часници општински (органи) били дужни да пошаљу посебно бирачке азбучне спискове за свако село, које улази у састав њихове општине, на потврду првостепеном суду, од одлучне су важности чл. 22. и 23. зак. о општинама.

Чл. 23. зак. о општинама ставља у дужност општинском суду, да пошаље првост. суду на потврду у означено време азбучни гласачки списак за свако гласачко место.

Како сеоске општине образују једно гласачко место [в. чл. 22., 36. и 58. зак. о општ.], то онда значи да су органи те општине обавезни да првостепеном суду пошаљу на потврду само општи азбучни гласачки списак за своју општину. Ту законодавац није учинио никакву резерву, какву је учинио код варошких општина, које испуњавају услове из чл. 36. зак. о општ., те се онда чл. 23. истог зак. не може екстензивно тумачити, као да је обухватио потврду и ових бирачких спискова, јер би такво интерпретирање било у даном случају у колизији са начелом, које је изражено у § 221. крив. пост.

Шта више из текста чл. 27. њ.) зак. о општ. појављује се да је законодавац потврду ових бирачких азбучних спискова оставио дотичном општинском суду.

Овакво тумачење чл. 27. њ.) закона о општинама појављује се као тачно и кад се стави на гледиште логичног тумачења. Јер законодавац прописујући азбучни гласачки списак за свако гласачко место и захтевајући да се он тврди првостепеним судом, ишао је на то да пружи веће гаранције за правилност самог избора, и искључи злоупотребе избора, које су под режимом старог закона о општинама биле могуће, кад ти спискови нису били потврђивани првостепеним судом. Док уводећи посебан гласачки азбучни списак за свако село, које улази у састав једне општине, чију је потврду оставио општинском суду, законодавчева је тежња била да упрошти избор сеоских кметова и олакша њихово обављање, имајући том приликом у виду оне гаранције које даје аутентични гласачки списак за целу општину, јер и при избору сеоских кметова употребљује се овај општи азбучни бирачки списак, као контрола тачности посебног селског азбучног списка, те је онда појава злоупотреба онемогућена.

Позивању на чл. 117. Устава нема места, јер овде није у питању наредба, коју је Господин Министар Унутрашњих Дела издао само на основу овлашћења законодавца. Напротив овде је случај, где је Г. Министар мимо закона, наредбом својом прогласио обавезност потврде сеоских азбучних спискова (која улазе у састав једне селске општине), зашта није био овлашћен од законодавца, јер дато овлашћење у чл. 23. зак. о општ. има се тако разумети: да изради само формуларе ових бирачких спискова, у границама које је законодавац у чл. 21., 22., 23. и 36. зак. о општ. поставио.

Међутим за обавезност наредбе Г. Мин. Унутр. Дела тражи се да и она почива на логалној основи. Она ће тај услов испуњавати, ако постоји законодевчево овлашћење за њено доношење, и ако се не противи тексту ни духу закона, који њоме има да се допуни. Но ако она иде даље од тога, па мења или проширује одредбу једног позитивног закона, какав је дани случај, онда таквој наредби оскудева легална основа, због чега је суд не мора поштовати као наредбу са законевним карактером.

Са изложених разлога суд налази да представљени поступак оптужених не може представљати деликт *sui generis* из чл. 163 I Од. зак. о општинама“.

Напомена. Ми заступамо гледиште, изнето у противразлозима, па како су они и сувише исцрпни, ми ћемо бити кратки. Нема ниједног прописа у закону о општинама, по коме би општински судови дужни били слати првостоп. суду на потврду и азбучне бирачке спискове за поједина села, која припадају једној општини. Напротив по чл. 27. њ.) зак. о општ. овакве спискове потврђује сам општински суд. То је и добро, а и сигурно, јер се гаранција налази у оном општем општинском бирачком списку, који се мора слати на потврду првост.

суду, из кога се тачно морају извести посебни спискови за поједина села. И тако: кад у закону о општинама нема ниједног прописа о означеној дужности оптужених, онда пропуштање овога рада не може ни чинити дело из чл. 163. зак. о општинама.

Ну ни у оном случају, кад би се узело да је прописивање означеног формулара основано на закону, опот се не може извести да овде стоји кривична одговорност оптужених. Они су могли мислити онако исто, као што и ми мислимо, да је прописивање овога формулара само производ једне омашке или поступање произвољно, противно законској форми, и по томе да стоји дотична законска обвеза, па нема ни места да се на њих примени криминална казна. Правило је да се криминална казна може применити само на онога за кога је несумњиво да је знао или могао знати да својом радњом вређа извесну норму, чија је повреда угрожена казном, а те извесности овде нема. § 54. а) казн. зак.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

О ЕКСТРАДИЦИЈИ КРИВАЦА — С ПОГЛЕДОМ НА ПОЗИТИВНЕ ПРОПИСЕ СРПСКИХ ЗАКОНА

ОД

АЛ. ЈОВ. КУЗМАНОВИЋА

(НАСТАВАК)

Дела, која повлаче екстрадицију јесу она, која су кажњива по општем праву. Да би се тежина тих кривичних дела за екстрадицију што правилније определила, у уговорима се предвиђа, колика треба да је највећа законско-могућа казна, по законима такође обе државе, кад се екстрадиција тражи у циљу суђења кривцу, и колика треба да је досуђена казна кривцу, кад се екстрадиција захтева у циљу извршења пресуде над њиме, па да би се екстрадиција могла одобрити. У конвенцији, коју је Србија закључила са Аустро-угарском, предвиђено је да ће се издавање допустити само у случају кад дело по закону државе, која издавање кривца тражи, и државе, која је умољена, повлачи казну од године дана затвора или тежу. Међутим много је боље, кад се висина казне законске узме на једну меру, а величина досуђене казне на нижу меру тако, да на пр. екстрадиција буде дозвољавана кад је законска казна могућа за то дело шест месеци или већа, и кад је досуђена казна месец дана затвора или већа, а ово је боље прво због тога, што је прече узимати у обзир досуђену казну кривцу, која је једина, коју је он по закону заслужио, него казну, која се у закону помиње, и која је неопредељена за кривца већ по томе што се креће од минимума до максимума, и друго, што кривац, коме је казна досуђена, не треба да буде у бољем положају од онога, коме се тек има судити и коме ће се вероватно по извршеној екстрадицији досудити толика иста блага казна ма да је екстрадиран с

погледом на могућу величину казне у закону предвиђене. Што се тиче одређивања мере казни која повлачи екстрадицију, ту меру, у циљу спречавања чињених кривичних дела, треба спустити што ниже, пошто је данас казну бегством у опште лако избећи код јаким комуникационих средстава и остварене слободе кретања, и пошто су репресије према кривцима данас у опште благе те и казне законима и пресудама благо одмерене. Издавање треба да се врши не само за извршена дела него и за покушана дела као и за саучешће, ако су ти покушаји и саучешћа кажњиви по законима државе, која издавање захтева, и умољене државе. Олакшавне околности не узимају се у обзир при одређивању, да ли деликт према предвиђеној казни треба да повуче екстрадицију, па ма законодавац, признајући те олакшавне околности предвидео и нарочиту благу казну. Околности извињујуће од казне такође нема да цени држава, од које се екстрадиција тражи. У конвенцијама, које је Србија закључила са Швајцарском, Белгијом, Холандијом, и Аустро-Угарском предвиђено је, да издавање обухвата и дела у покушају као и саучешће; у конвенцији српско-италијанској назначено је, да ће се издавање моћи тражити и за покушај дела; у конвенцијама између Србије и Велике Британије и Уједињених Америчких Држава наглашено је, да ће се и за саучешћа издавати, а у конвенцији Србије и Велике Британије назначено је још код појединих дела, да ће се издавање вршити и за њихов покушај. — Кад је између две државе уговорено, да се због једне врсте кривичних дела извршује екстрадиција, и кад се по законима обе те државе таква дела кажњавају казном већом од оне, која служи за мерило, да ли ће се екстрадиција одобрити или не, па доцније једна држава, која ће бити умољена, своје законе промени тако, да та дела под новим карактером, који им се да, или при новој величини казне, која им се определи, не подпадају под превизије уговора, да ли ће се кривци и за таква дела под промењеним околностима морати екстрадирати или не, — може се сматрати као спорно питање, које се решава у томе смислу, да једна држава сме мењати своје кривичне законе без погледа на уговор о издавању криваца, јер се тај уговор тумачи тако, да држава уговорница нема дужност да издаје друге кривце него оне, који учине кривична дела, у уговору поменутом, а која у време тражења екстрадиције одговарају условима у уговору предвиђеним, те да по томе та држава има право не издати кривце, који према доцнијим кривичним законима немају услова за екстрадицију.

Нока кривична дела, која имају извесан споцијалан карактер, изазивају одбијање екстрадиције кривца. Нема разлога за издавање с погледом на задатак екстрадиције, с погледом на одбрану општих интереса, кад дела вређају интересе или организацију само једне др-

жаве. Специјална кривична дела, која не компромитују закон и јаван ред друго државе и која не престављају велико морално зло, као што су кривице фискалне, против војне дисциплине, бегство из војске, и др. као год и политичка кривична дела, не повлаче екстрадицију. Учиниоци штампарских кривица не издају се, па чак ни када су односна дела обична увреда, провокација на злочин, широње неморала. — Кривци, који су учинили политичка кривична дела, не издају се због тога: што та дела не уде другој држави, — што код учиниоца таквих дела по правилу нема оне поква-ронности, оскудице морала, које има при чињењу других дела, — што се та дела дешавају у борби једно партије према другој, а страна држава ту борбу, као унутарњу ствар друге државе, не треба ни да помаже ни да одмаже, и то ни у току борбе ни у последицама њеним, никаквим начином па ни екстрадицијом, — што би се издавањем таквих криваца омогућило, да се над њима не изриче хладнокрвно правда, већ да им се осветнички враћа зло, које су држави учинили. По чл. 31. овоземаљског Устава забрањено је издавање чисто политичких криваца. — Али учињено дело може да буде истовремено политичка кривица и деликт по општем праву. За разлику од правих политичких кривичних дела оваква се зову релативно-политичка кривична дела. Релативно-политичко дело може да буде комплексно — кад иста радња сачињава у исто време политичку кривицу и кривицу по општем праву, као што је онеспособљавање владара, да врши владалачку власт, а може да буде и конексно — кад је једна радња кривична по општем праву али служи као средство за извршење друго радње, која има вид чисто-политичког дела или комплексног дела, као што је поништај туђих ствари, да би се дошло до моста, где има политичко убиство да буде извршено. Екстрадиција се одриче и за дела релативно-политичка, била комплексна била конексна. Међутим, постоје разлози, по нашем мишљењу врло јаким, због којих би требало вршити екстрадицију и због дела релативно-политичких под условом, да се за та дела примени казна, не која је предвиђена за политичко дело, него казна, која је предвиђена за такву врсту дела кад се учине ван политичких намера, и под условом да се изрицање казни врши по редовној процедури. Ти би разлози били следећи: поједина политичка дела престављају заиста тешка кривична дела, која ни пошто не треба да остану некажњена, те треба и у погледу њих да постоји општа одбрана међународна; — учиниоци тих тошких дела не треба да остану некажњени под закриљем политичких нагона, јер и други нагони и страсти не морају бити ношто и сувише накардно према политичким страстима, које гурају у злочин; — радње и успеси и нетрезвене намере политичких чинилаца често не стоје у сразмери са потребом и са стварношћу, те су пре нека освета према друштвеном уређењу него трезвен начин за кретање

еволуцијом, па с тога треба спречавати, да такви кривци склањањем у туђу земљу избегну казну. По конвенцијама, које је Србија закључила са Италијом (члан III), са Швајцарском (члан VI), са Белгијом (члан 3), са Холандијом (члан 6.), и са Аустро-Угарском (члан 3.), политичка дела су изузета од екстрадиције и издавање се неће дозволити никад за политичке кривице или за дела, која би стајала у вези са таквим кривицама, а издано лице за друго дело не може бити кажњено за какву раније учињену кривицу политичку или за дело које стоји у вези са политичком кривицом. У члановима VI конвенција, које је Србија закључила са Великом Британијом и Уједињеним Америчким Државама, стоји, да се кривац неће издавати, ако је дело, због кога се његово издавање тражи, политичко, или ако кривац докаже, да је молба за његово издавање учињена у цели да буде кажњен за дело политичке природе. — Оцена о томе, да ли кривица, због које се тражи екстрадиција, носи обележје политичке кривице или не, припада свакако умољеној држави, и то није потребно у уговорима помињати. У члану 3. конвенције српско-аустро-угарско и у члану VI конвенције између Србије и Уједињених Америчких Држава изриком је дато право те оцне умољеној држави. — Од тога, да се због комплексног политичког дела не врши екстрадиција, има одступање у овоме: свако убиство и покушај убиства државног Главара или чланова његове породице повлачи екстрадицију криваца и саучесника. Ово се уноси у конвенције међународне о издавању криваца и правда се тиме, што осећај монархизма у маси слаби а код извесног броја појединаца се претвара у мржњу према монарсима, због које се ти појединци упуштају у најчудније акције, и што се од атентата на личност државних главара у опште има очекивати ваздан неприлика не само у унутрашњости земље него и на страни, ако се кривци, на туђој територији склоњени, не би издавали (члан 3. конвенције српско-белгијске, члан 1. конвенције српско-холандске, и члан 3. конвенције српско-аустро-угарске). — Овде се може помнути новина у конвенцији између Србије и Аустро Угарске: да изданом лицу не може судити ванредан суд, под шта се подразумева и суд установљен на основу прокламације опсадног стања.

Примени казни има места дотле док кривица односно казна није застарела. Према томе и екстрадицији има места само онда, када кривица односно пресуда за дело, због којег се екстрадиција тражи, није застарела, — јер време чини своје: оно са своје стране кажњава, изглађава, и заборава продаје, — те код тражења екстрадиције треба увек констатовати моменте, који би имали утицаја на застарелост и на прекидање застарелости. Али застарелост за поједина кривична дела није увек иста по позитивним прописима законским у разним државама, те ваља одредити, који ће се законски прописи узимати у обзир при решавању,

да је кривица или пресуда, поводом које се екстрадиција тражи, застарела или не. Појамно је, да свака држава има да тумачи и да примењује само законе своје земље, и да сматра, да су ти закони на најбољи начин регулисали дотичне правне односе; с тога држава, од које се екстрадиција тражи, има да цени, да ли је наступила застарелост по законима те умољене државе; а како и држава, која потражује екстрадицију, губи циљ ако је по њеним законима кривица или казна застарела, јер о примени казне тада не може бити речи, — то се обично и тумачи, да ће се екстрадиција дозвољавати само онда, ако по законима обе државе, и оне, која тражи издавање, и умољене, није наступила застарелост кривице или казне, због које се екстрадиција захтева, — па се то уноси и у међународне конвенције о издавању кривца (чл. IV конвенције српско-италијанске, VII српско-швајцарске, 4. српско-белгијске, 2. српско-холандске, V конвенције између Србије и Велике Британије, VII конвенције између Србије и Уједињених Америчких Држава, и 12. конвенције између Србије и Аустро-Угарске). — Кад је реч о екстрадицији ради извршења незастареле казне по судској пресуди, представља се, да је та пресуда извршном постала.

Кад се у страном посланству учини кривично дело и кривац се ту склони, није потребна екстрадиција, већ само дозвола, да се у посланство уђе.

Пошто је екстрадицији циљ, да спречи, да кривци остану некажњени, то се издавање кривца ноће дозволити, ако хоће умољена држава да казни то лице за исто дело, или ако је умољена држава тога кривца већ казнила за то дело или га казне ослободила.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

ПРОФЕСИОНАЛНИ ЗЛОЧИНЦИ

(НАСТАВАК)

Расипање новца.

Да ли злочинци краду и убијају да да би се обогатили? На ово питање може се у опште негативно одговорити. Професионални злочинац је права распикућа, која задовољава своје моменталне инстинкте без помисли на будућност, с тога лудо расипа новац до кога је дошао злочиним или преступом. Али он не тражи само за себе, већ и за своје другове и пријатеље, за проститутке, па чак и за непознате личности. Ови неумерени трошкови, који не одговарају његовом положају, врло често падају полицији у очи и одају га као извршиоца злочина или престапа.

Тако је Пранзини пао у очи марсељској полицији претераним трошењем новца. Леблан, убица марвеног трговца Летро-а, до злочина у врло скромној, скоро бедној ситуацији, отпочео је, после извршеног дела јавно мењати новчанице од 1000 динара и овим је навукао на себе

сумњу. Фсавије, убица служитеља банке Тена, приредио је пријатељима, по извршеном злочину, врло богат ручак. Пошто је убио и опљачкао једну стару рентијерку, убица Плиста купио је за опљачкани новац лаковане чизме и у њима се поносито прошетао по Паризу. М... убица једног старца у Иванонду, по извршеном злочину престао је изненада да ради обичан посао и отпочео ревносно посећивати крчме, објашњавајући изненађеним пријатељима свој нов положај овим речима: „Немам више потребе да радим за новац, јер га имам доста“. Познати Манулеско, који је себе називао „краљем лопова“, бацао је новац пуним рукама после сваког успелог дела, и отпочињао поново крађу чим би остао без новца.

Понскад се, међутим налазе, нарочито у вишој класи — готово никад међу убицама — индивидуе које остављају новац на страну, и на овај начин долазе често до знатне имовине. Присутвовали смо у Паризу затварању једне мале енглеске банде крадљиваца. Најстарији њен члан, стар 62 год., имао је у Лондону 12 кућа, и све их је био купио украденим новцем. И остали, млађи чланови, имали су већ знатних уштећевина.

Освета.

Професионални злочинац готово је увек осветљив. Одвођење милоснице врло се лако плаћа ударом ножа или револверским мотком. Освета ова ретко је кад дуже времена приправљана. Напуштени сутенер напада свога ривала или своју неверну милосницу првом згодном приликом. Понекад он изазива свога противника на прави дуел, и на овај често одлази у пратњи двојице пријатеља, који се увек не задовољавају простим посматрањем, већ и активно суделују у борби. Из овога се порађају праве борбе, на сред улице, у којима одјекују револверски пуцњи. Рањеници се, по могућству, носе, чим се појави полиција. Ако који од бораца падне власти у руке, он готово никад не издаје ни пријатеље ни непријатеље. Најогорченији непријатељи коалирају се у присуству заједничког непријатеља — представника власти.

Осећај освете толико је јак код многих злочинаца, да се и по телу тетовирају речју „освета“. Други, опет, ову реч урезају на своје оружје. У Марсељу смо имали прилике да посматрамо дугачке ножеве, зване „каталонске“, на којима су биле урезане речи: „Корзиканска освета“.

Осећај освете према полицијским органима, посматран индивидуално, у главном је редак код повратника. И ако се многи од њих приликом затварања бране енергично свима средствима, и труде да што опасније повреде агенте који их хватају, ипак већина њих, једном осуђени и по издржању осуде пуштени у слободу, и не помишљају да се свете онима који су их ухапсили. Може бити да је ово и због страха, али смо ми констатовали код многих повратника извесан респект према полицајцима који су их ухапсили, ако су само ови доцније с њима

лепо поступали. Четири написи по ћелијским зидовима и тетовиране речи по телу. Као н. пр. „смрт полицајцима“, итд. односе се на установу полиције, а не на њене органе посматране индивидуално.

По неки повратници, међутим, задржавају и доцније страховиту мржњу према агентима који су их ухапсили. Пример за ово даје нам познати Лиабет, који је јануара месеца 1910. године из освете убио једног полицијског агента, и тешко повредио још тројицу.

Освета злочинаца неумољива је према друговима који су их продали полицији. Ономе, за кога другови стојну уверење да је потказивач, остаје само једна ствар, а то је да што пре бежи из места у коме је, ако не жели да се изложи удару ножа или револверском куршуму у првој згодној прилици. У извесним пределима Италије, онога који је издао пријатеље обележавају трансверсалним засеком ножа по образу. Овај знак назива се *sfreggio*.

Неосетљивост према болу.

Међу индивидуама, које припадају нижој класи злочинаца, има и таквих чија неосетљивост према болу мора изненадити човека. Врло се ретко дешава да се лече апаша, рањени приликом каквог сукоба, осим ако рана није сувише тешка. Њихове ране пролазе саме од себе. Готово све ово индивидуе имају по телу многобројне ожиљке од удара ножа или куршума револвера. Извесни научници виде у овој неосетљивости прома болу знак дегенерације или криминалитета, али смо ми слободни напоменути, да се ова иста осетљивост и лакоћа лечења рана налази и код многих сељака, који у себи немају ничег злочиначког. Пре ће бити да су ови феномени последице начина живота и навика, а не ненормалне телесне конституције. У потврду овог мишљења иде и тај факт, што се неосетљивост према болу и лако лечење рана не налазе и код злочинаца из више класе, који живе готово истим начином живота као и поштени људи.

Сујета.

Злочинац је често претерано сујетан, и ова сујета показује се у разним формама. Он, нпр. обраћа нарочиту пажњу на своју спољашност да би задобио за милосницу проститутку која му се допада. Према потреби, он гледа да се истакне својом физичком снагом. Ако се свети проститутки која га је напустила, то је више због увређеног поноса но због љубави.

Ова сујета гура такође извесне злочинце да траже славе у убиству. Новине ће говорити о њима, и њихово име биће на свима устима. Овим се уједно објашњава читава серија убистава, у којима убице нису опљачкале своје жртве. Кад је у Француској влада била израдила пројекат о укидању смртне казне, знатан број апаша извесно је жалио због овога, јер су за њих гилотина и јавно погуљење осветане каријере.

Разметање пред смрћу.

Сујета извесних убица показује се такође и у разметању пред извршењем

смртне казне. Многе убице труде се да и у последњем моменту свога живота изазову ефект код галерије. Тако је се Авинен прочуо, узвикујући пред гилотином: „Нарочито никад не признајте“. Црнац Розорио узвикнуо је: „Само се једном умире“, Лебиц: „Збогом, господо“, Кампи: „Дакле, то је све“. Царински орган Меније, који је убио Роберстона и удавио свог рођеног сина, жали цепање јаке на својој кошуљи, узвикујући: „Сасвим нова кошуља“. Чувар Превос, кад су га довели до гилотине, вели: „Ево зашто ми се не допада полицијска префектура“. Најзад и један старији пример: чувени Шиндерхан пристао је да буде миран у часу испаштања својих многобројних злочина, али под условом да му прво у детаљима објасне гилотину. Пошто му је ова жеља испуњена, рекао је: Па то добро иде; ја сам био мало неповерљив према овој машини, сад видим да јој се могу поверити“. Опазивши за овим једну младу жену, која се трудила да добије што боље место, он је поздрави грациозно и рече: „Мало у десно, госпођо, па ћете боље видети“.

Њихов понос задовољен је помишљу, да ће новинарски репортери верно забележити њихове последње фразе и обзнанити их на све четири стране света.

Куповање новина.

То је једним делом опет сујета, која гони злочинце да купују новине, у којима се говори о њиховим злочинима. Они се поносе што новине говоре о њиховим делима, и што су ова дела произвела сензацију. Поред овога, новине их често обавештавају о току истрага, а ова су им обавештења понекад од врло велике користи. Приликом многих претреса налазили смо код личности, осумњичених за какав злочин, читаве колекције новина, или исечке из новина, у којима се говорило о извршеном злочину, а истрагом је готово увек утврђивано да су ови скупљачи новина били извршиоци злочина или њихови саучесници. Према овоме, налазак извесног броја новина или исечака из новина, у којима се говори о извршеном злочину може се увек сматрати као озбиљан основ подозрења против осумњиченог лица, код кога је ово нађено.

Ово вреди не само за убице, већ и за крадљивце и фалсификаторе. Сваки писмен злочинац чита новине, а нарочито ако се у њима говори о њему и његовим делима. Са овог разлога потребно је, да се приликом претреса пажљиво прегледају нађене новине, као и поштанске карте и хартија за купљење мастила, о којима ће доцније бити више говора.

Самохвалисање.

Многи сујетни злочинци хвале се чак и својим делима. Ако су напили, они су толико необазриви, да своја јуначка дела саопштавају пријатељима, па чак и непознатим личностима. Један повратник хвалио се у једној кафани у Лозани, како је пре 1½ год. разбио једну вилу и однео једну бронзану бисту у тежини 40

килограма. Међу гостима у кафани налазио се и један полицијски агент, кога крадљивац није познавао. Пошто је ова крађа у истини била извршена, то се хвалисавац убрзо почео кајати због свог сујетног самохвалисања, разуме се већ у превентивном затвору.

Овакви случајеви многобројни су чак и код озбиљнијих злочина.

У ову врсту манифестација сујето спадају и написи, које извесни злочинци остављају на месту извршеног злочина.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ

(НАСТАВАК)

Мати. Зашто не признаш?

Отац. А, он више воли да буде бијен... сад ће видети... Баш хоћеш да будеш бијен? Затвори, жено, прозор због комшија.

Мати. Пази се Франсоа! признај боље ти је...

Није било више сумње, батињање ће почети! Не двоумећи се нимало подигнем душек и чаршав и разгрћући завесе од дамаска изађем пред ову породицу, која се запрепасти кад ме виде. Тешко је замислити како су ови честити људи били изненађени. Док су се они, не говорећи ни речи, збуњено погледали, испричам им што сам краће могао, како сам ушао у њихов стан, како сам се сакрио испод душека и како... Не треба да кажем да су се много смејали са догађајем око лонца и да нико због тога није бијен. Муж и жена су се чудили како се нисам угушио у моме склоништу; они ме жаљаху и са усрдношћу, која није ретка код људи из народа, понудише ми окрепљење, које ми је било врло потребно после једног тако бурног јутра.

Вероваће ми се да сам био као на трњу за све време док се овај догађај није окончао; избијале су ме крупне грашке зноја, и у сваком другом тренутку ја бих се њиме увесељавао, али сад и ако сам ја најбоље увиђао комичност ситуације, морао сам мислити само на последице, које ће наступити кад ме власт пронађе, а то је неизбежно. Сматрајући себе за изгубљеног, могао сам ускорити тај кобни час, на тај начин би се пресекао ток моје неприлике, али помислив на променљивост прилика сетим се, да прилике, то сам знао из личног искуства, поваре каткад најсмешљивије планове, као што оне тако исто тријумфују и у најгорим догађајима.

Према пријему, који сам добио код породице Фосе, било је вероватно, да нисам имао шта себи пребацивати што нисам још чекао, али при свем том нисам био потпуно умирен. Ова породица није била богата; и зар се не могаше десити, да оно прво расположење са-

учешћа и љубазности, чега има и код најрђавијих људи, не уступи место нади да заслужи какву награду ако би ме издала полицији? Али, баш и да претпоставим да су моји домаћини искрени, дали сам ипак зато био на сигурном месту? Фосе, и ако није био неке велике проницљивости, ипак погоди тајну моје забринутости, и успе да је растера искреним протестима.

Он сам узе на себо да брине о мојој сигурности. Прво се извести да су полицијски агенти, уверени да нисам далеко отишао, посели кућу и околне улице. Према овим извештајима закључио сам да је нужно да што пре божим, јер свакојако нови претрес би био много озбиљнији.

Породица Фосе, као и већина радника у Паризу, имала је обичај да понесе своје јело и да иде на вечеру код једног винарског трговца у суседству. Уговорисмо да чекамо тај тренутак и да пођем с њима. До увече имао сам довољно времена да предузмем понешто. Прво, известим Анету; Фосе узе на себе да нађе гласника. Била би крајња непромишљеност да он сам, непосредно, општи с њом. Ево, како је радио: отишао је у улицу Грамон, ту купи један колач и у њега метну ово писмо:

„Ја сам у сигурности. Чувај се и не поверавај никоме. Не ослањај се на обећања од оних који немају ни намеру ни моћи да обећања испуне. Ограничи се на ове четири речи: ја не знам ништа. Прави се луда, на тај јеш начин најбоље доказати да си паметна. Не могу ти заказати састанак, али кад изиђеш иди увек улицом Св. Мартин. Нарочито, не окрећи се! Остало је моје“.

Колач, који је Фосе дао једном носачу са трга Вандон а адресовао *Госпођи Видок*, паде као што сам и предвиђао, у руке полицајцима, који, пошто су га прочитали, допустише предају. Тако сам постигао два циља: прво, преварио сам полицију да нисам више у комшилуку, и друго, известимо сам Анету да сам ван опасности. Окуражен овим првим успехом спокојније сам се надао да ћу моћи остварити мој план за одлазак. Са оно мало пара што сам сасвим случајно понео набавио сам панталоне, чарапке, ципеле, блузу и једну памучну плаву капу, како бих се могао прерушити. Кад је дошло време вечери виђем из собе са целом породицом носећи на глави једну велику чинију пасуља са овчотином, чији мирис јасно казиваше циљ нашега изласка. Али, како ми срце закуца јако кад се на другом спрату нађох лице у лице са једним жандармом кога нисам приметио раније и који се беше сакрио у једном ћошку! — Гаси свећу! викну он Фосе-у. — Што? упита овај, који је био понео свећу само да не би изазвао сумњу. — Мање објашњава! рече жандарм и сам дуну те угаси свећу. Хтео сам га загрлити! У дворишту наишли смо на неколико његових другова, али они, учтивiji него он, направисше нам пролаз. Најзад смо били на улици. Кад смо зашли за угао улице Фосе прими чинију и растадосмо се. Да не бих скре-

нуо пажњу на себе ишао сам врло лако до улице Фонтен, а кад сам тамо стигао, нисам, као што кажу Немци, бројао дугмета на калугу, него пожурих у правцу ка булевару Тампла, и тако идући био сам стигао до улице Бонди, а још ми не беше пало на памет да се упитам куда идом.

Међутим, није било довољно што сам утекао испред првог тражења, потера је могла бити још активнија. Волео сам да заварам полицију, чији многобројни органи остављаху све друго и само су гонили мене. У овом критичном положају решим се да за свој спас употребим људе које сам сматрао за тужиоце. Сумњао сам на Швалијеве, које сам видео у очи напада и од којих сам у разговору чуо неколико речи, које сам тек после ово неприлико разумео. Уверен овако да прма овим бедницима не треба да имам никаквих обзира решим се да им се светим и да за ово испаштају. И ако сам их прећутно био обвезао они су то заборавили, заборављајући и своју корист радили су рђаво, те се решим да их казним.

Улица Ешикије није била далеко. Пао сам у кућу Швалије-а као бомба и њихово изненађење, кад су ме видели слободног, потврди моју сумњу. Швалије хтеде да изиђе, али ја закључам врата два пута, метнем кључ у цеп, дохватим један нож са стола и подвикнем моме шураку да ако писне нахудиће само себи и својима. Ова претња није могла остати без дејства, јер сам био међу људима, који су ме познавали и који су се плашили мога очајања. Женскиње беше више мртво него живо, а Швалије запрешашон, непокретан као зид на који се наслонио, упита ме промењеним гласом, шта тражим од њега. Ти то знаш! одговорим му.

Прво сам тражио пар одела, који сам му био купио пре месец дана, он ми га даде; тражио сам и дадох ми, сем осталог, и кошуљу, ципеле и шешир; све ове ствари на овај начин су ми само враћане, јер су биле купљене за моје паре. Истина, Швалије их је враћао мргодећи се. По његовим погледима изгледало ми је да премишља о некоме плану; може бити да је имао начина да својим суседима јави у какву га је неприлику довело моје присуство; и због тога сам гледао да своје склониште осигурам за сваки случај. На једном прозору који је гледао у башту биле су две гвоздене шипке, наредим Швалије-у да једну уклони, и како је он то невешто радио, морао сам сам извршити и негледајући на то што сам тада морао оставити нож из руку. Чим сам посао свршио одмах поново узнем нож и рекнем Швалије-у, као и женама, које су биле престрављене: сад можете ићи да спавате. Мени се није спавало; сео сам на једну столицу и на њој сам провео ову бурну ноћ. Све несреће које сам имао у животу долажаху ми једна за другом на ум; нисам нимало сумњао да је неко проклетство на мени... Залуд сам ја бежао од кривице, кривица ме је пратила и изгледало је да ова фаталност, од које сам се отимао свом сна-

гом, ужива да осујећава моје добре намере и да ме непрестано баца у бешчашће и беду.

У зору разбудим Швалије-а и упитам га имали пара. Кад ми каза да има само мало, наредим му, да узме четири пара сребрних „есцајга“, које сам му ја дао, и да пође са мном. Он ми до душе није требао, али је било опасно да га оставим у кући, јер је могао извесити полицију и упутити је за мном пре но што бих могао измаћи. Од жена сам се мање бојао јер водим са мном тако великог таоца и што оне нису делиле његово мишљење; задовољио сам се да их, кад сам пошао, закључам два пута. Пођемо у Јелисејска Поља оним престоничким улицама које су и у само подне пусте.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I

Суд општине града Зајечара, актом својим Бр. 7623, пита:

„По члану 21. „а“ зак. о општинама, стављено је у дужност пореском одељењу, да до 1. августа сваке године, шаље суду у овременом препису распоред порезе за ту годину.

Суд општине зајечарске, под 27. јуном т. г. обратио се пореском одељењу с молбом, да пореско одељење препис распореда благовремено пошље, како би суд могао да састави списак неизбучни а затим списак избучни гласача за идућу годину.

Пореско одељење истог дана вратило је суду акт с налогом, да суд пошље свога деловођу или писара ради преписивања распореда.

Како општински суд нема довољан број писара, да би за тај посао одвојио и одељењу на расположење ставио, како је сада време саопштавања вежбе, избор суда добрих људи сходно закону о радњама, у коме времену суду потребује радна снага, и најзад, како општина зајечарска плаћа издржавање одељења, то је суд понова молио одељење да само препис распореда изврши, јер је суд у немогућности да своје писаре ради наведене цели шаље.

Но и поред овог објашњења, одељење је накнадно под 28. јулом т. г. са повратком акта наредило суду да упутити свога деловођу или писара, у противном да ће искусити последице из чл. 115 а. о непосред. порези.

Цео овај предмет спроведен је начелству с молбом, да га достави Пореској Управи; те да Пореска Управа нареди одељењу да изврши дужност у у чл. 21. „а“ зак. о општ. стављену му.

Али начелство је вратило предмет с напоменом, да суд поступи по наређењу пореског одељења.

Суд је по наређењу начелства поступио и писара одељењу ради преписа распореда послао, но суду је нејасно и зато моли за објашњење:

Да ли је код јасне одредбе чл. 21. а. о општинама у праву оделење, да поред дате му помоћи у буџету предвиђене суд. општ. и лица за преписивање распореда одељењу шаље, или је општин. суд у праву, што се је бранио и на тражење одељења није свога писара ради горње цели слао.

Да ли би се у овом случају за суд могао применити чл. 115. зак. о непосредној порези, кад исти, по мишљењу суда, нема везе са радњом која је по специјалном закону о општ. искључиво у дужност одељењу стављена, јер по наређењу суда чл. 115. односи се само на наредбе искључиво по закону о порезу дате, и то само за општин. сеоске, које за себе врше разрез порезе, приреза, наплате ових и пореске књиге воде, а не за варошке општине, које новчано издржање на помоћ одељењу дају.

Даље, одељење је актом својим од 8. јула тек. год. Пар. Бр. 6664, тражило од суда да му пошље три служитеља, који познају грађане као помоћ ради вршења наплате порезе егзекутивним путем.

Како суд даје издржање одељењу на служитеље, то сматра да није дужан да поред новчане помоћи на служитеље даје и лично своје служитеље, те свој посао изоставља.

Моли се Уредништво да изволи објаснити да ли је суд и поред таквог стања дужан да тражене услуге чини или не, или је одељење дужно да своју послугу за наведену циљ употреби?“

— На ово питање одговарамо:

Чл. 21. а. закона о општинама јасан је, и по њему је пореско одељење дужно да пошље препис распореда, до остављеног рока.

Закон, наравно, не говори нити разбира о томе, на какав ће начин оно успети да изради ове распоред, али он тражи његово суделовање у овоме послу и оверу распореда ради гаранције за изборно право грађана.

Пошто ова дужност одељења произлази из једнога специјалнога закона, то се никако не може за њега извести право, да оно нагна општинске судове, да ове распоред сами преписују.

Овако стоји ово питање кад се оно посматра са чисто законског гледишта.

Међутим, кад се на њега гледа са једне друге тачке, на име са гледишта могућности, онда се мора признати, да одељења не би могла извршити ово законско наређење, нарочито у срезovima, где је велики број општина, ако их у овоме послу не би помогле саме општине, јер је особље одељења малобројно.

А кад овај факат стоји, онда је општински суд требао да се одазове позиву одељења.

То је требао да учини у толико пре, што је и њему самом потребан препис распоред бр. 6. и за друге послове његове, н. пр. за разрез општинског приреза, за издавање уверења о сиромаштини итд. а оно без овога распореда не би могло вршити ове послове, нарочито у погледу приновљених лица.

Одељење не би могло да примени на овај случај наређења чл. 115. закона о непосредном порезу, јер она говоре само о оним пословима, који истичу из примене овога закона, а никако и о пословима, који су одељењу наложени другим законима.

Што се тиче питања: да ли је општински суд дужан да суделује у наплати пореза са својим органима. ствар стоји овако:

И по чл. 97. и 98. и по чл. 105. закона о порезу, наплата пореза врши се уз помоћ и суделовање општинских власти.

У коме ће обиму и у којој мери бити потребно суделовање општинских власти, то одређује надзорна пореска власт.

И кад се она задовољава само тиме, што не тражи да у овоме послу суделују и часници општинског суда, него само тражи ниже органе, као познаваоце месних прилика и људи, општина је дужна да то одмах да.

Она околност, што општина подноси извесне терете у смислу чл. 20. закона о Пореској Управи и порезницима, не ослобођава је од горње дужности, пошто исте терете подnose и своје општине, па ипак оне непосредно и непрекидно купе порез.

II

Суд општине љешничке, актом својим Бр. 513, пита:

„Чл. 52. а зак. о општинама гласи: Кад се бирају општински часници, председник је бирачког одбора један писмен правни гласач из дотичне општине, који мора имати услове још и за председника општине, а то је да је писмен, да има 30 година старости и да плаћа 25 дин. непосредне порезе у општинама до 1000 пореских глава итд., а

Чл. 52. г последњег одељка истог закона гласи: у случају кад се избори општински часника врше после општих општинских избора, председнике и чланова бирач. одбора бира општ. одбор из своје средине.

Како се у овој општини за село Српце има извршити избор једног кмета и два одборника, а од целог општинског одбора нема ни једно лице са свима условима да би га одбор изабрао из своје средине за тај положај, — то суд учтиво моли уредништво за потребно обавштење: у ком ће смислу извршити избор овог председника?“

— На ово питање одговарамо:

Чл. 52. г закона о општинама цео говори само о избору у општинама, где се гласање врши на више места, па се мора узети, да се и његов претпоследњи став односи само на те општине.

Овако се мора узети у толико више, што везујући избор председника и чланова само за општински одбор, он одступа од услова постављених у чл. 52. а у претпоследњем ставу.

Према том, општина нека избере председника у смислу чл. 52. а, и нека из-

врши избор, па му се неће моћи оспорити законитост.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И КАСАЦИОНОГ СУДА

Када општински кмет, без извршне пресуде, прода покретност дужника, ствара себи кривицу из § 122. у в. § 132. к. зак. ма да је ту продају извршио по наредби свога председника.

(Одлука Касационога Суда од 19. марта 1912. год. Бр. 3976).

Државни тужилац оптужио је првостепеном суду Василија М. кмета села Л. зато, што је, као кмет свога села, без пресуде продао прив. тужиоцу Михаилу М., четири овце, без предходног саслушања о начину исплате, противно § 466 грађ. пост. и што о продаји није водио забелешку у смислу § 488 грађ. суд. поступка, чиме је учинио кривицу из § 116. каз. зак. у вези § 132 ист. зак.

Првостепени је суд по свршеном извиђању и рассмотрењу аката нашао: да у радњи оптуженог Василија: што је по свом признању и исказу нижеименованих сведока под заклетвом, без извршене судске пресуде, изложио јавној продаји једног овна и три овце приват. тужиоца Михаила, ради наплате приватних потраживања, — не може стајати представљено дело из § 116. у в. § 132. крив. зак. како државни тужилац у тужби својој представља; јер за постојање овог дела потребно је да се чиновник на недовољан начин користи на нечију штету, или друго какво злоупотребљење учини од чега штета за кога произиђе и то при лицитацијама, набавкама, лиферирацијама, надгледању каквог предузећа државних или општинских, што овде није случај; већ у таквој радњи оптуженог, што је тужиоцу без пресуде, но по наредби председника, продао стоку, и тако своју власт злоупотребио, — стоји дело из § 122. у в. § 132. кр. зак.

Да је опт. Василије учинилац овог дела доказује се његовим признањем и сведошвом сведока: Милоша, Вучка и осталих, који су утврдили да је оптужени доиста продао поменуто стоку без судске пресуде — § 225 и 229 кр. пост.

Одбрана оптуженог да је ову пресуду извршио по наредби председника суда, суд не може да уважи са разлога што наредба не може да замони извршну судску пресуду...

Са изложених разлога првостепени је суд пресудио: „да се оптужени Василије за дело из § 122. у в. § 132. крив. зак. казни са 50 динара новчане казне, што ако не буде могао платити трећином свога имања, онда да буде *пет дана* у затвору... а за представљено, али неутврђено дело из § 116. у в. § 132. каз. зак. да се пусти испод суђења. Да плати суду таксе итд. Прив. тужилац за остала грађ. потраживања упућују се на грађ. парницу...“

Ову је пресуду одобрио Апелат. Суд, а Апелациону пресуду оснажио Касаци-

они Суд, решењем својим од 19. марта 1912. г. № 3976.

За стављање под суд довољан је и само основ из тач. 5. § 121. крив. пост. и ако је он усамљен, само када приватни тужилац односно оштећени, тврди да је оптуженог лично, на самом делу видео или ухватио.

(Одлука Касационог Суда од 18. априла 1912. г. Бр. 5018).

Начелник среза п. оптужио је првостеп. суду Станицу жену С. Ст. зато што је ноћу провалила кош Живана П. и из истог украде 250 кг. кукуруза у вредности 42 динара, и тиме учинила кривицу из тач. 2 § 223. крив. зак.

Првостепени је суд решио био да нема места да се окривљена Станица, за ово дело крађе ставља под суд, већ да се слободна отпусти, са ових разлога: увиђај полицијске власти и представка тужиоца као оштећеног утврђује да овде постоји дело опасне крађе кажњиво по § 223. кривичног закона. Да оптужена Станица није извршила овога дела суд изводи из овога: 1) факт што је у кући мужа оптужене нађено на 7—800 кг. кукуруза, према вештачкој оцени сличног са кукурузом оштећенога, не може да терети Станицу пошто се не утврђује да је то један исти кукуруз. Поред тога тај се кукуруз не може да сматра као кукуруз оштећенога (крадени) ни по томе, што тужилац тврди да му је до сада у више маха покрадено свега 3—400 кг. кукуруза, а у кући оптужене је нађено много више.

Остао би само исказ оштећенога, који тврди да је Станицу на делу ухватио, а који би се иначе могао ставити као основ из § 121 тач. 5 крив. пост; али како других доказа против Станице нема, а исказ оштећеног већ се узима као доказ о постојању дела крађе, то он мимо тога сам за се не може да се узме још и као доказ за кривицу, па ни као основ позорења из § 121. тач. 5 крив. пост.

Ну Касациони суд примедбама својим од 18. априла 1912. г. Бр. 5018 поништио је горње решење са следећих разлога:

„Погрешно суд узима да сам основ из тач. 5 § 121. крив. пост. није довољан да се оптужена може ставити под суд за представљено дело, пошто је предходно узео да је полицијским увиђањем утврђено постојање опасне крађе, јер кад оштећени категорички тврди: да је оптужену Станицу *лично, на самом делу крађе ухватио* онда у оваквом његовом казивању, поред већ утврђеног постојања крађе, има велике вероватности — довољно основа — да је оптужена заиста извршила представљено дело; па с тога је тај суд био дужан да оптужену стави под поротни суд, који о овоме основу има да да своју оцону после извиђаја на претресу по својој уверењу и познавању ствари“.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Петар Несторовић, маневриста — машиновођа, који одговара за дело из § 250. тачка а кр. закона, налази се у бегству.

Депеша начелства округа нишког Бр. 4928.

Божидар, Циганин мечкар, из Јабучја среза крагујевачког, украо је 50 наполеона Марку Борђевићу, из истог места, на побегао. Опис непознат.

Депеша начелника среза моравског, округа нишког, Бр. 10235.

Сретен Матић, из Д. Црнућа, има да издржи пет дана затвора, али се крије.

Пронађеног треба подвргнути издржавању ове казне, и о извршењу известити власт која га тражи.

Депеша начелника среза таковског Бр. 64.

Живко Оташевић, механиџија из Ваљева, који одговара за фалсификат, побегао је из начелства ваљевског. Он је омаленог раста, у опште плав, кад говори по мало ушка. У последње време био је кафеџија у Обреновцу.

Депеша начелства окр. ваљевског Бр. 8286.

Препоручује се полицијским и општинским властима, да за овим побеглим лицима учине најживљу потеру, и у случају проналаaska стражарно их упуте властима које су потернице издале, с позивом на означене бројеве акта или депеша.

КО ЈЕ ОВО?

Лице, чију слику износимо, ухваћено је у Брислу, у скитињи, и на саслушању изјавио је да се зове **Христоф Пјер**, родом из Витоља.

Стар је 30 година, раста средњег, очију угасито жутих.

Ко би ма шта о њему знао, нека то јави Антропометријско-Полицијском одељењу Министарства Унутр. Дела АВр. 1010.

НАЂЕН ЛЕШ

23. јуна, тек. год. Морава је, на месту «Тополе» у атару општ. губеревачке, избацила један мушки леш, за који је утврђено, да није жртва злочина, већ случајна смрт.

Нађени леш је старости 70—80 год., са два зуба у горњој, десној вилицы. Косе и бране беле; на десном образу оток, а у средини отока рана. Од одела је имао: чакшире од белог сукна, гуњче од сурог сукна, кошуљу од кучине, на ногама шарене чарапе са опанцима од пресне коже и врвцама од кучине.

Вероватно је, да је утопљеник из околине Браћа.

Акт начелника среза лесковачког Бр 15131.

ПОЗИВ НА ПРЕДАЈУ

По делу убиства поч. Војислава Бекчића, председника општ. бањске, вођеном истрагом код начелника среза студеничког, утврђено је: да су ово убиство извршили **Алекса — Александар Ђуришић**, земљ. из Пребреза среза прокупачког окр. топличког и његов слуга, пређе Турчин **Мустафа**, а сада покрштени **Драгомир Милошевић**; па како су Алекса и Мустафа — Драгомир одмах по извршеном делу, нестали из места становања — живљења и негде се прикрили или побегли, из чега се види да су се испод власти одметнули у намери да и даље врше казним дела. — то Начелство округа Чачанског на основу чл. 9. закона о јавној безбедности, овим позива Алексу — Александра Ђуришића из Пребреза и његовог слугу пређе Турчина Мустафу, а сада покрштеног Драгомира Милошевића, да се у року од 20 дана, од дана када овај оглас изађе у «Српским Новинама», пријаве најближој полицијској власти или најближем првостепенном суду, што ако то не учине и позиву

Мустафа — Драгомир нешто мањи од Алексе, стар 20—25 год. у опште плав, носав, у оделу као и Алекса, на глави капа сура — шајкача или шубара.

Из канцеларије начелства округа чачанског, 7. јула 1912. год. Бр. 8730.

ОБЗНАНЕ

Ноћу између 9. и 10. јуна ове год. стража код војног сењака у Неготину, ухватила је једно непознато лице са два вола и дотерала га у окружну команду, и док је вођа патроле ушао у канцеларију да о овоме извести дежурног официра, непознати је обмануо регруте који су поред њега били и побегао, оставивши волове, један нож велики са канијом, шубаром од црне јагњетине и гуњ од црног сукна.

Непознати је признао код командира страже, да је исте волове украо из Бугарске у намери да их прода неком сељаку из Милошева.

Волови су крупни, непотковани, матори по 6—7 год. Један длаке сиво мургасте, десно уво на крају расцепљено а лево сечено, рогови напред повијени; а други длаке бело жућкасте, чело лисасто, брњаст, рогави прави у страну, реп бео, без роваша и исти се налазе код овог начелства.

Позива се сопственик да се са доказима о својини пријави овом начелству ради пријема истих волова, у противном власт ће са истима поступити по закону, као са мангуп стоком.

Бр. 9898. из канцеларије начелства округа крајинског 10. јуна 1912. год. у Неготину.

Риста Стевановић, из Оруглице, 30. јуна тек. године у путу од суднице општине Оруглиске до села Гагинца, изгубио је општински печат, који носи натпис: «суд општине Оругличке».

Како је суд набавио други печат, то се овај изгубљени оглашује за неважећи и моле власти, да га од лица, код кога се буде нашао, одузме и овоме срезу пошаље.

Из канцеларије начелника среза јабланичког, Бр. 16030.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

Књига:

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

дата је у штампу, и до краја месеца јула биће потпуно готова, да ће се првих дана августа већ разашлијати свима онима, који су положили претплату.

Сви они, који желе да купе ову књигу, нека пошаљу претплату у 5 динара до 25. јула ове године, јер ће доцније продајна цена књиге бити већа, пошто је истој придодат и веома лепо уређен регистар — садржај.

21. јуна 1912. г.

Београд

Димитрије С. Калајић
окужњи начелник у пензији
«Његошева» бр. 71.